

EnergyPROSPECTS Galvenās atziņas no Eiropas mēroga aptaujas par enerģētikas pāreju

Cenšoties izprast Eiropas sabiedrības nostāju attiecībā uz enerģētikas pāreju, EnergyPROSPECTS ir veicis padziļinātu tiešsaistes aptauju, kurā piedalījās 10 000 cilvēku 19 Eiropas valstīs. Ar aptaujas palīdzību tika analizēta individuālā iesaiste enerģētikas pārejā, vērtējot 2021.–2022. gada enerģētikas krīzi, energotaupības īstenotos pasākumus un iedzīvotāju motivāciju. Aptaujas mērķis bija arī noteikt, ko iedzīvotāji sagaida no ilgtspējīgas enerģijas prakses.

Aptaujas rezultāti liecina, ka lielākā daļa Eiropas iedzīvotāju uzskata, ka viņu loma enerģētikas pārejā aprobežojas ar viņu privāto dzīvi vai, citiem vārdiem sakot, ar darbībām, kas saistītas ar viņu māsaimniecībām un/vai ikdienas gaitām. Tikai viena ceturtdaļa respondentu uzskata, ka energo pilsonība ir saistīta ar valsts rīcību(-ām). Galvenā motivācija ar enerģiju saistītām darbībām ir vēlme samazināt enerģijas izmaksas. Taču arī vides problēmas ir svarīga motivācija daudziem.

Kopumā aptaujas dalībnieki uz tuvāko nākotni raugās pesimistiski. 57 % aptaujāto sagaida, ka 2030. gadā par enerģiju maksās vairāk, bet tikai 14 % domā, ka enerģētikas pārejas process ir ieņēmis pareizu virzienu. Turklāt aptaujas dalībnieki pauda stingru kritiku par iestādēm un organizācijām, kas iesaistītas enerģētikas pārejā. Atbildot uz jautājumu par ES Parlamenta, Eiropas Komisijas, valsts un vietējo iestāžu, enerģijas piegādātāju un pat rūpniecības un uzņēmējdarbības dalībnieku ieguldījumu, dalībnieki bija nelokāmi savā kritikā. Tomēr, aptaujas dalībnieki stingri uzskata, ka visiem sabiedrības locekļiem būtu jādara viss iespējamais, lai atbalstītu enerģētikas pāreju. Pozitīvi, ka vairāk nekā 60 % respondentu norāda, ka pēdējos gados ir samazinājuši savu enerģijas patēriņu.

Atbildot uz jautājumu, ko varētu darīt, lai veicinātu un atbalstītu Eiropas iedzīvotāju iesaistīšanos enerģētikas pārejā, aptaujas dalībnieki norādīja, ka energo pilsonība būtu jāveicina ar īpaši pielāgotiem finansiālā atbalsta pasākumiem. Šiem pasākumiem vajadzētu būt viegli pieejamiem, izmantojot vienkāršotas administratīvās procedūras. Aptaujā arī tika konstatēts, ka īpašs atbalsts būtu jāsniedz cilvēkiem, kas dzīvo enerģētiskā nabadzībā. Tiek norādīts, ka izšķiroša nozīme ir arī izglītībai, lai mazinātu jebkādas bažas par enerģētikas pārejas šķietamo ietekmi, ieguvumiem un izmaksām. Dalībnieki norādīja, ka ir jāveic likumdošanas izmaiņas, lai noteiktu juridisko statusu individuāliem un kolektīviem ražotājiem, kas ražo enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, vienādranga tirdzniecībai un enerģijas koplietošanai. Respondenti uzskata, ka ir jādara vairāk, lai politikas veidošanā iesaistītu iedzīvotājus. Tas dotu iespējas iedzīvotājiem un nodrošinātu iekļaujošu un sociāli taisnīgu enerģētikas pāreju.

[Detalizēti aptaujas rezultāti pieejami šeit](#)

Par projektu Energy PROSPECTS

EnergyPROSPECTS —pētniecības iniciatīva, kas vērsta uz energo pilsonības izpēti, trīs gadu laikā sadarbojoties ar dažādām ieinteresētajām personām, lai risinātu sarežģījumus, kas saistīti ar enerģētikas praksi Eiropā. Pamatojoties uz vismodernākajām sociālo un humanitāro zinātņu atziņām, projekta mērķis- izprast energo pilsonību kā politikas koncepciju, sociāli tehnisku iztēli un pilsoniskās aģentūras sociālo konstrukciju nākotnes enerģētikas sistēmās. Programmā EnergyPROSPECTS, kas tika finansēta ES programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros, tika attīstīta plaša izpratne par pilsonību enerģētikas jomā, izskatot transversālus jautājumus un izveidojot tipoloģiju, kuras pamatā ir gandrīz 600 iniciatīvas.

40 gadījumu padziļinātā analīzē tika pētīti dažādi energosistēmu aspekti, kā rezultātā tika izstrādāts “iedrošināšanas rīkkopa”. Projekta primārie mērķi ietvēra konceptuālas sistēmas izveidi, dažādu energo pilsonības izpausmju identificēšanu, aktīvas līdzdalības nosacījumu novērtēšanu un rezultātu analīzi. EnergyPROSPECTS centās uzlabot sadarbību ar pilsoņiem un praktiķiem, pārvēršot atklājumus rīkos un intervencēs.

Pētījums ietvēra kontekstuālo apstākļu, kas atbalsta vai kavē enerģētikas pilsonību, analīzi, piemērotu modeļu saskaņošanu ar dažādiem kontekstiem un iedzīvotāju aptaujas veikšanu. EnergyPROSPECTS konsorcijs sastāv no deviņiem partneriem no Īrijas, Beļģijas, Ungārijas, Nīderlandes, Bulgārijas, Francijas, Latvijas, Vācijas un Spānijas.

Projekta tīmekļa vietne un sociālie mediji:

Web: <https://www.energyprospects.eu>

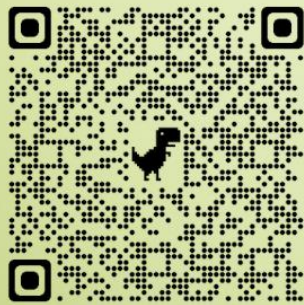
LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/80727421>

Twitter: <https://twitter.com/EnergyPROSPECTS>

Plašsaziņas līdzekļu jautājumiem, lūdzu, sazinieties ar: Jānis Brizga, LU vides zinātnes nodaļas pētnieks, janis.brizga@lu.lv, mob. 29118112

CITIZEN SURVEY

ENERGY PROSPECTS

PROACTIVE STRATEGIES AND POLICIES FOR ENERGY CITIZENSHIP TRANSFORMATION

9

PARTNERS

40

IN-DEPTH CASE
STUDIES

DATA BASE
OF
500
ENERGY
CITIZENSHIP
CASES

10 000
CITIZENS

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 101022492

@EnergyPROSPECTS

www.energyprospects.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No